

**Reactie van de  
Vereniging Openbaar Onderwijs  
op 'De waarde van een norm',  
een rapport van de Commissie Onderwijstijd**

De Vereniging Openbaar Onderwijs vindt dat de onderwijstijd in het VO genormeerd moet zijn en dat een norm ook moet worden gehandhaafd. De commissie onderwijstijd komt met een aantal aanbevelingen. De meest verstrekende is 1000 klokuren voor alle leerlingen. Een onderscheid tussen schoolsoorten en/of tussen onder- en bovenbouw wordt niet gemaakt, met uitzondering van het examenjaar, waarvoor 700 uren gelden. In de meeste aanbevelingen kan de Vereniging Openbaar Onderwijs zich meer of minder vinden. De 1000 urennorm vindt geen waardering bij de Vereniging Openbaar Onderwijs.

De commissie heeft er goed aan gedaan allereerst het begrip 'onderwijstijd' te definiëren. We weten dan waarover we praten: bekwaam onderwijspersoneel is pedagogisch-didactisch verantwoordelijk, de tijd is gepland en maakt onderdeel uit van het verplichte programma en inspirerend en uitdagend onderwijs draagt bij aan een zinvolle invulling van de totale studielast. Met zo'n definitie zijn in de toekomst de 'ophokuren', waarin de leerlingen uitsluitend op school zijn om 'uren te maken', uitgesloten. Dat is winst. De definitie is door de liefhebber nog scherp te slijpen. Een principieel punt is of het gaat om 'bekwaam' of om 'bevoegd en bekwaam' onderwijspersoneel.

De commissie neemt een voorschot op de wetgeving over governance. Scholen moeten zich horizontaal verantwoorden over de realisatie en de kwalitatieve invulling van de onderwijstijd en ouders en leerlingen betrekken bij het schoolbeleid. En de school laat zien wat met de reacties is gebeurd. Daar is niets op tegen, net zo min als hoe de rol van de onderwijsinspectie wordt gedacht. Dat niet de individuele leerling maar het groepsniveau als uitgangspunt door de inspectie wordt genomen getuigt van realiteitszin.

Lastiger is de 1000 uur voor alle leerlingen en elke schoolsoort. Om te beginnen gaat de vmbo, dat door 60% van de leerlingen wordt bezocht, 40 uur terug. Juist in het vmbo was de oorspronkelijke 1040 uur geen probleem. En juist in het vmbo is het voorstelbaar dat leerlingen baat hebben bij veel onderwijstijd. De Vereniging Openbaar Onderwijs handhaaft daarom het standpunt dat de onderwijstijd per schoolsoort en vervolgens per leerling met een bandbreedte moet worden vastgesteld. De ene leerling is de andere niet. Sommige leerlingen hebben behoefte aan veel

begeleiding, andere vinden zelf meer hun weg op school. En ook het ene vak is het andere vak niet. Een leerling kan het met sommige vakken moeilijk hebben en andere vakken op zijn sloffen halen. De Vereniging Openbaar Onderwijs pleit daarom voor een minimum en maximum aantal uren per schoolsoort, waardoor de school optimaal kan aansluiten bij elke leerling. Dan leg je echt de 'pedagogisch-didactische verantwoordelijkheid' uit de definitie van onderwijstijd neer waar hij hoort: bij de docent. Net als bij eerdere vaststelling van de urennorm gaat deze commissie opnieuw uit van de schoolorganisatie en niet van de leerling.

Dat de verschillen in onderwijstijd per regio door de vakantiespreiding moeten worden opgelost spreekt voor zich, evenals dat scholingsactiviteiten voor docenten niet ten koste mag gaan van de onderwijstijd. Winkels zijn ook niet dicht als er klanten zijn.

Moedig van de commissie is om voorstellen te doen over een heilig huisje in het onderwijs: de schoolvakantie. De zomervakantie gaat terug van zeven naar zes weken, naast een kerstvakantie van twee weken en een meivakantie van een week . Er zijn vijf roostervrije dagen voor de leerlingen, die in overleg met de medezeggenschapsraad worden ingeroosterd, en evenzo vele dagen voor docenten voor opstarten en afronden. De commissie gaat er vanuit dat de docenten op de roostervrije dagen op school zijn. Hun gemiddelde werkweek wordt zo iets korter. Een school kan de zomervakantie dus zeven weken laten, vijf schoolweken van vier dagen inroosteren of welke variant dan ook toepassen. Die vrijheid komt een school zeker toe, net als de vrijheid om aan elke leerling onderwijstijd aan te bieden dat bij hem of haar past; een bandbreedte dus.

---

Reactie Vereniging Openbaar Onderwijs, 29 januari 2009